

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A.**, bývajúceho v S., B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou J., s.r.o., so sídlom v B., za ktorú koná jej konateľ JUDr. O., advokát so sídlom v B., proti žalovaným **1/ J.**, bývajúcemu v B., **2/ S.**, so sídlom v B., **o náhradu škody na zdraví**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 9 C 172/2002, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2007 sp. zn. 3 Co 368/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava III rozsudkom zo 7. júna 2006 č.k. 9 C 172/2002-84 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej na jeho zdraví. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným ich náhradu nepriznal, lebo mal dané dôvody v zmysle § 150 O.s.p., so zreteľom na ktoré súd nemusí výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Uviedol, že žalovaný 2/ náhradu trov konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy nevznikli; žalovanému 1/ nepriznal súd náhradu ním požadovaných trov, lebo v konaní išlo o náhradu ním spôsobenej škody.

Žalovaný 1/ napadol uvedený rozsudok vo výroku o náhrade trov konania. Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. novembra 2007 sp. zn. 3 Co 368/2006 rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 1/ do 3 dní náhradu trov konania 89 390 Sk. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré súd výnimočne nemusí priznať náhradu trov konania (§ 150 O.s.p.), a preto úspešnému žalovanému 1/ priznal náhradu trov konania (§ 142 O.s.p.).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, ktoré odôvodnil tým, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p. a § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Odňatím možnosti pred súdom konať nie je len procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva. V danom prípade odvolací súd zmenou rozsudku súdu prvého stupňa odňal žalobcovi možnosť pred súdom konať, lebo jeho rozhodnutie už nemožno napadnúť odvolaním. Odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania v rozpore s § 150 O.s.p. – v danej veci boli totiž (najmä so zreteľom na predmet konania, rozsah žalobcovi spôsobenej škody, ako aj skutočnosť, že žalovaný sa zaviazal nahradiť žalobcovi v plnom rozsahu ním spôsobenú škodu, bol právoplatne odsúdený za trestný čin, ktorým z nedbanlivosti spôsobil žalobcovi škodu na zdraví, a tiež za trestný čin neposkytnutia pomoci) viaceré dôvody osobitného zreteľa v zmysle tohto ustanovenia. Z týchto dôvodov žalobca žiadal uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný 1/ sa k dovolaniu nevyjadril.

Žalovaná 2/ žiadala dovolanie zamietnuť, lebo smeruje proti vecne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho

vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 ale neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie o trovách konania (viď § 239 ods. 3 O.s.p.).

Napriek tomu, že žalobcom podané dovolanie smeruje proti zmeňujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu (t.j. rozhodnutiu uvedenému v § 239 ods. 1 O.s.p.), nebolo možné prehliadnúť, že napadnutým je také rozhodnutie (o trovách konania), v prípade ktorého je prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. vylúčená.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku a uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Dovolateľ v dovolaní netvrdil, že by konanie bolo postihnuté vadami v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodieť.

Žalobca namieta, že postupom odvolacieho súdu mu v konaní bola odňatá možnosť konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O uvedenú vadu ide pritom len vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania alebo pri rozhodovaní. Dovolateľ tvrdí, že v posudzovanom prípade išlo o takú situáciu; poukazuje jednak na to, že nemal možnosť podať riadny opravný prostriedok proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, jednak na to, že odvolací súd o priznaní náhrady trov žalovanému 1/ rozhodol v rozpore s § 150 O.s.p., lebo boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa, vzhľadom na ktoré mu táto náhrada nemala byť priznaná.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa postup odvolacieho súdu v danom prípade nepriečil ustanoveniam § 201 a nasl. O.s.p. Odvolanie žalobcu bolo procesne prípustné a bolo podané oprávneným subjektom v rámci odvolacej lehoty. Odvolanie malo predpísané náležitosti a na jeho prejednanie nemuselo byť nariadené odvolacie pojednávanie (viď § 214 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Možnosť odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť vyplýva z § 220 O.s.p., v zmysle ktorého ak nie sú splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozhodnutia (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.), odvolací súd napadnuté uznesenie zmení. Ani dovolateľ pri tom netvrdí, že by v danej veci išlo o jeden z prípadov, v ktorých odvolací súd musí rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť (viď § 221 ods. 1 O.s.p.). Postup odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku, ktoré tento postup upravujú, nemôže niesť znaky odňatia možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Na tom nič nemení skutočnosť, že proti zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu (a to nielen v prípade rozhodnutia o trovách konania) nie je prípustný riadny opravný prostriedok. Treba dodať, že otázka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p. bola riešená už v prvostupňovom rozhodnutí, žalovaný 1/ ju opätovne nastolil tiež v odvolaní, na základe ktorého posudzoval túto otázku aj odvolací súd. Pre účastníkov konania nebola preto táto otázka, na riešení ktorej založil svoje rozhodnutie aj odvolací súd, nová, prekvapujúca.

Otázka, či sa odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania mal riadiť § 142 O.s.p. alebo § 150 O.s.p., nesúvisí s možnosťou účastníkov konania realizovať v konaní ich procesné práva. Obsah dovolania svedčí o tom, že žalobca vyvodzuje svoj názor o odňatí možnosti pred súdmi konať z nesprávneho právneho posúdenia veci – niet pochyb, že podstata jeho argumentácie spočíva na jeho názore, že odvolací súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p., hoci správne mal aplikovať § 150 O.s.p. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, sa ale vo všeobecnosti účastníkovi konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 43/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo nesprávnym právnym posúdením veci sa účastníkovi neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma sa mu možnosť pred súdom konať (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť ani z § 239 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Keďže dovolanie odmietol z procesných dôvodov, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého uznesenia.

Dovolateľ nebol v dovolacom konaní úspešný. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalovaným 1/ a 2/ (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2008

JUDr. Emil Francisci, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: